

Maandelijks verslag der ESOTERISCHE KRING.

Abonnement uitsluitend per jaar: f 18.- voor niet leden, f 16,50 voor leden.

No: 2.
Jaargang '57/'58

Goeden avond, vrienden.

Een vorig maal hebben wij o.a. gesproken over waarheid en waan. En ofschoon ons programma voor vanavond niet geheel volgens plan kan verlopen (wij hebben de laatste dagen met enkele - laten we zeggen - dringender bezigheden en daardoor storing te rekenen) zou ik toch graag proberen het onderwerp verder te vervolgen.

Wanneer wij uitgaan van het standpunt, dat alle dingen waan zijn, wordt het noodzakelijk om voor ons een houvast te vinden, voor onszelf een weg te vinden, die onafhankelijk van waan of werkelijkheid in ons een perfecte realisatiemogelijkheid baart van iets onvergankelijk, iets eenwigs.

Die weg kan op vele wijzen gezien en betreden worden. Practisch elk geloof, elke lering geeft ons de mogelijkheid om door te dringen tot een bepaald gebied, dat zich verder ontplooiën kan tot oneindigheid. Ik wil echter deze maal proberen met U een weg te bespreken, die ligt in alle leven, dus onafhankelijk van enigerlei specifiek religieuze of dogmatische lering. Aan het begin van die weg staat de liefde. Aan het eind van die weg staat wederom de liefde. Zij liggen echter op een heel verschillend plan. Daartussen liggen de trappen van zelfreïning en zelfbeheersing. Om duidelijk te zijn, moet ik hier afstand doen van het voorrecht anderen en wijzen te citeren. Wat ik U hier dus voorleg is mijn eigen versie en eigen weergave van reeksen oude stellingen. Ik ben zo vrij dit te amenderen, voor zover dit krachtens ons geestelijk ervaren mogelijk en noodzakelijk is.

De kern van de mens is zijn gevoel. Zijn gevoelsleven is het, dat boven het verstandelijke uit zijn denken dikteert. Dit denken wordt stoffelijk meestal in drie delen verdeeld en wij noemen daarvan allereerst het z.g. dierlijke denken, inhoudende de instincten. In de tweede plaats het z.g. menselijke denken, welker gedachtensporen niet te vinden zijn in de hersenen zelf, maar deel uitmaken van de grote zenuwenglia, de zenuwstrengen. En dan in de derde plaats kennen wij het werkelijk grote verstand, dat inhoudt de menselijke rede, maar dan geperfectioneerd. De normale menselijke rede is slechts een verklaring van het gevoelsleven.

Wanneer wij nu de rede en het denken gaan beheersen, zullen wij niet verder komen, omdat ons gevoelsleven voortdurend ons dwingt te gaan langs paden, die wij achteraf misschien redelijk kunnen of trachten te verklaren maar toch niet reëel beleven. Wij moeten dus beginnen bij het gevoelsleven. En nu klinkt het U misschien vreemd, wanneer ik hier in een esoterische school begin te spreken over seksualiteit als één van de belangrijkste principes, die er bestaan. Toch moet ik dit doen. Ik bedoel hier niet mee de grofstoffelijke vorm maar de cosmische vorm van het dualisme, dat in sexen wordt uitgedrukt.

Het feit, dat er sexen zijn impliceert dat elk wezen, dat slechts één sexuelle eigenschap in zich draagt - dus hetzij manlijk hetzij vrouwelijk is - onvolledig is. Deze onvolledigheid behoeft aanvulling. Vandaar dat de mensen reeds in de oudheid goden uitbeeldden als b.v. Hermes, die twee sexen gelijktijdig in zich dragen. Die zijn zelf-barend, zelf-voortbrengend en zelf-instandhoudend. Dit in zichzelf besloten zijn betekent de grote realiteit van je eigen wezen verwerven. Die grote realiteit van je eigen wezen is niets anders dan het accepteren van het begeerteloze. Ik hoop dat dit duidelijk is. Het begeerteloze.

Het punt waarin de dringende behoeften en begeerten - de eeuwige jacht, veroorzaakt door de onvolledigheid van de eigen persoonlijkheid - ophouden en daarvoor in de plaats komt vrede, sereniteit en - moeilijk omschrijfbaar, maar ik zou het 't best kunnen noemen - een cosmisch aanvoelen.

Nu staat aan het begin van het pad de liefde, niet als zuiver stoffelijke uitdrukking, maar als een vervollediging van de persoonlijkheid. Elke man draagt in zich mentaal ook het vrouwlijke, elke vrouw draagt in zich mentaal ook het manlijke. De eigenschappen, die stoffelijk tot uiting komen, worden heel vaak opgevangen door het aanwezig zijn van absoluut tegengestelde denkmogelijkheden en gevoels-mogelijkheden. In de westerse maatschappij worden deze niet bij de sexe behorende gevoelens en reacties veelal onderdrukt en zo naar het onderbewustzijn verdreven. Het jammere is, dat ze daar - ook wanneer een wexueel contact ontstaat - veelal blijven. Toch wordt daarmee - excuseert U mij, dat ik deze uitdrukking naar voren breng - de huwelijksdaad teruggebracht tot een paring van lijken zonder meer. Het is een lichamelijke daad, welker stoffelijke betekenis geestelijk niet dat zegt.

De mensen spreken dan in het westen romantisch over het eenworden der harten. Ook dit is van geen belang. Een ogenblik van gezamenlijk gedeelde gevoelens waarborgt niet een voortdurende eenheid. Men kan zeggen, dat de vrouw a.h.w. in zich de slapende man bergt, terwijl de man in zich bergt de slapende vrouw. In het contact van beiden op stoffelijk en geestelijk niveau ontstaat de behoefte aan begrip. De behoefte aan begrip, die de vrouwelijke eigenschappen in de man zal bevorderen en sterker op de voorgrond zal stellen, terwijl omgekeerd de vrouw haar vermogen tot manlijk reageren en denken sterker in aanspraak zal moeten nemen. Dit betekent een volledig worden van de persoonlijkheid en het is daarom, dat de liefde - nog in zijn kleine en bekrompen vorm - aan het begin van het pad staat. Het is de éénwording van de geestelijke factoren, waardoor het wezen vollediger wordt. Heeft men dit bereikt, heeft men eindelijk in zich een begrip gekregen, dat a.h.w. de standpunten en de mogelijkheid van beide sexen in zich bevat, dan eerst is men rijp voor het volgende. Die volgende stap is het werken met de gevoelens.

Natuurlijk hebben wij in de eerste fase een fictieve wereld opgebouwd. Een wereld waarin de bloesem een uiting is van onze eigen gevoelens, de opgaande zon slechts betekenis krijgt als licht van onze stoffelijk uitgedrukte eenheid, waarin de vruchtbaarheid van de wereld ons onbewust tot symbool wordt voor onze eigen vruchtbaarheid. Maar we moeten verder.

Onze gevoelens zijn over het algemeen zeer onbeheerst. Wij zijn misschien wel in staat ons denken te beteugelen, maar niet om het gevoel te regeren. Toch is dat de eerste noodzaak. Want zo reeds gezegd: niet het denken maar het gevoel in de eerste plaats is bepalend voor een grote reeks van handelingen voor impulsen, dus voor bewustwordingen. Zolang wij door het gevoel geregeerd worden, zijn wij als een vurig paard, dat door de koningin van waan bereden wordt. Wij gaan en weten niet waarheen. Wij zien niet met eigen ogen. We ervaren geen werkelijkheid. Wij moeten dus leren om de gevoelens, de impulsen, waardoor de waan voortdurend regeert, te verminderen, te beperken. Deze beperking zoeken wij in de eerste plaats van uit een verstandelijk standpunt. Schijnbaar is dat een tegenstrijdigheid. Maar realiseer U goed: Wij kunnen het gevoel niet beperken door eenvoudig het gevoel te onderdrukken. Het is iets, dat impulsief heel vaak zelfs zonder voor ons kenbare aanleiding in ons optreedt. Wij moeten het gevoel meester worden en wij gaan dus in ons denken de gevoelswaarden anders stellen. Wij gaan op de duur het gevoel a.h.w. deel maken van ons denken. Hierdoor is het de waan niet meer mogelijk om ons voort te jagen. Want waar zij de sporen indrukt met de emotie, met het gevoel, daar kunnen wij nu zeggen: "Ho, deze emotie erken ik niet." Wij vormen haar dan om tot iets, dat voor ons wel bruikbaar en redelijk wordt. Zo worden gevoelens en denken tot eenheid gemaakt. En hebben wij dat verkregen, dan komt de daarop volgende fase, de fase der reiniging.

Nu wordt reiniging vaak verkeerdelijk verstaan. Men ziet deze of zuiver geestelijk of zuiver stoffelijk. Toch heeft het westen ook zijn spreuk daarvoor: mens sana in corpore sano - een gezonde ziel in een gezond lichaam.

Dit houdt in, dat ons lichaam ook gezond moet worden gemaakt. Zijn wij meester van onze gevoelens, dan zullen wij onze leefwijze moeten aanpassen aan de behoeften van ons lichaam en gelijktijdig ook onze oefeningen; dus o.a. onze overpeinzingen, ons zoeken naar de waarheid, ons denken aan een volledig blijvend gezond en reëel bestaan.

Die reiniging kan langs vele wegen verkregen worden. In het westen zien wij vormen van zuiver psychische reiniging, o.a. in de vorm van biecht; dus het uitspreken van hetgeen ons belast, waardoor het a.h.w. als schadelijke invloed uit ons verwijderd wordt. In het oosten zien wij het heel vaak als een combinatie van stoffelijke en geestelijke factoren, waarbij het lichaam wordt gereinigd. Een van de Yoga-leringen gaat daarbij zelfs - zo ver dat zij o.a. het opsnuiven van water voorschrijft: Leren drinken door de neus en teruggeven door de mond en omgekeerd. Men moet leren om het lichaam a.h.w. door braken te reinigen, enz.

In beide gevallen wordt hier hetzelfde bereikt. Door lichamelijke reiniging wordt een soort ontheffing van stoffelijke belasting ervaren. Door de biecht - dus het uitspreken van gedachten, van gevoelens, en wel op zodanige wijze, dat men daarop a.h.w. een antwoord krijgt - krijgt men ook ditzelfde gevoel: Het gevoel van zuiver te zijn, van rein te zijn. Heeft men dit gevoel en is men meester over zijn emoties, zodat men zich niet laat drijven door elke nieuwe invloed, die in het leven komt, dan kan deze toestand lange tijd behouden blijven. In deze reinheid komt dan de volgende fase: de meditatie.

De meditatie wordt gebruikt als middel; zij is nooit ons doel. Zij dient ons als middel omdat wij nu eenmaal moeten en willen doordringen in een waarheid die buiten het voor ons kenbare ligt. Het geschoolde gevoel kan elke stoffelijke gevoelsinvloed afweren en toch gelijktijdig de impuls aanvaarden, die van het niet-gekende gebied komt. Een andere wereld en een andere toestand vinden een uitdrukking in het ik; een andere wereld en een andere kracht openbaren zich en brengen zo voor ons een toestand van innerlijk welbehagen, waarbij gelijktijdig een wereldvervreemding kan optreden. Vervolgens leren wij harmonie tussen stof en geest te bewerkstelligen. Ik kan U natuurlijk al deze leringen niet zonder meer geheel uiteenzetten. Maar ik wil ook dit kort aanstippen. Wanneer men in staat is het lichaam volledig te ontspannen op het ogenblik, dat ook de geest volledig ontspannen is, krijgen we een zeer vreemde toestand. Een toestand, waarin ook ons eigen beleven ons niets meer zegt. Hierdoor ontstaat een verzinking in een kracht, die niet meer als wereld te omschrijven is. En is ook deze fase doorleefd, dan komt men tot de laatste fase, die dient om de waan te verdrijven.

Men leert in de volledige overgave te komen tot een aanvaarding van deze hogere kracht en zal b.v. heel vaak i.p.v. te rusten of te slapen zich in deze kracht verzingen. Hierdoor wordt een grote stimulans bereikt zowel op stoffelijk als op geestelijk terrein. Deze maakt het ons mogelijk inzicht te verkrijgen in de achtergronden der dingen. Die weg om de waan te verdrijven brengt ons tot "een" werkelijkheid. Ik zeg uitdrukkelijk "een" werkelijkheid, niet "de" werkelijkheid. Maar een werkelijkheid, waarin - vanuit ons standpunt - het gehele cosmische bestel is uitgedrukt. Een toestand, waarin wij de samenwerking en onderlinge beïnvloeding van alle delen (dingen) voor onszelf redelijk kunnen ervaren. Dan hebben wij dus de waan a.h.w. teruggedrongen. Ze is aanwezig en ze blijft aanwezig. Persoonlijk inzicht en het persoonlijk denken blijven een stempel drukken op de eigen beleving, op de eigen reactie en op de eigen bewustwording. Maar deze bewustwording is niet meer gebonden aan de in ons liggende beperkingen. En dat is belangrijk. Want nu kunnen wij, doordat de beperking ophoudt te bestaan, komen tot een volledig opgaan in een grotere kracht, waarbij een instinctief beleven a.h.w. vervangend optreedt voor het bewust beleven. Het kleine "ik" wordt uitgeschakeld, het grote "ik" wordt geboren. Het "ik", waarin het goddelijk licht onmiddellijk werkzaam is.

Degenen, die dat ondergaan, verkeren vaak in een trance-gelijke toestand. Zij zijn a.h.w. uitgeschakeld uit het leven. Het is geen krampachtige vlucht; toch toont het lichaam zich als praktisch versteend. Het toont zich verder met een minimum aan temperatuur en polsslag, volledig kil en zelfs koud. Slechts bij de kruin zal over het algemeen enige temperatuur zijn waar te nemen, dus een verhoging van de normale lichaamstemperatuur zelfs. Dit komt, doordat het

lichaam dan uitgeschakeld wordt. In deze uitschakeling staan de levensfuncties praktisch stil. Bij de terugkeer ontstaat daardoor - mag ik zeggen - een levenshonger. Men gaat a.h.w. met vergrote intensiteit het eigen leven na om daarin de weerspiegeling te vinden van de geestelijk beleefde werkelijkheid. (Ben ik tot zover duidelijk. U heeft me allemaal kunnen volgen? Goed.)

Nu gaan we proberen - nadat ik hier de procedure, de weg, een klein beetje beschreven heb - ons eens voor te stellen, wat de werkelijkheid is buiten de waan om. Dus we gaan eens even voor ons zelf alles uitschakelen, wat niet waar is. We gaan proberen daarin een waarheid te vinden. De wereld, die ik zie, bestaat niet zo. Dat, wat ik denk te zijn, ben ik niet. Dat, wat ik meen te weten over andere werelden, is geen waarheid. Al wat ik zeg, al wat ik denk, al wat ik omschrijf is in feite een zodanige beperking van de werkelijkheid, dat ze tot leugen wordt. Ik wil echter zoeken naar de werkelijkheid. Ik verwerp dus voor een ogenblik de wereld, die rond mij is. Weg al wat ik zie, weg alle geluiden, ja, zelfs het spreken van het eigen lichaam leg ik stil. Stilte en niets dan dat.

Wat bestaat er nu nog? Ik besta. Maar wat ben ik? Ik weet het niet. Ik ben; zeker, maar onbegrensd en onwetend. En in deze onwetendheid is al, wat ik ontmoet "ik". Al wat is. Maar wat is wordt geen uiting; het wordt geen openbaring, geen vorm, geen kleur, geen licht. Het is, zonder meer. Het is als het aanvoelen van de aanwezigheid van iemand anders in een stille kamer; en dan te ontdekken, dat het je eigen schaduw is. Het is een gevoel. Meer niet. Een gevoel, dat langzaam maar zeker ook nog wegeeft en niets overlaat dan één bewustzijn: het zijn. Het zijn, onbeperkt, onbegrensd, volkomen reëel, vol van kracht en intensiteit. Dan weet ik - voor het eerst misschien in alle tijd, dat ik heb bestaan - wat werkelijkheid is. Want al, wat ik nemen wil aan begrenzing, kan ik hier in dit niet-begrensd "ik" opbouwen; en het bestaat. Alles wat leeft, wat ik schep of wat ik ken, is slechts een speeltuig van het zijn. Het zijnde, dat identiek wordt met ik, met ego. Kunt U dat volgen?

Nu hebben wij zo getracht ons voor te stellen - al is het misschien praktisch voor de meesten haast niet bereikbaar - wat de eindtrap is van de hele weg van leven en van streven. Want die eindtrap is het zelf-creëren, het jezelf-erkennen en het herkennen in alle dingen. "Dat zijt gij", zeiden de oude leermeesters. En gij herhaalt het voor Uzelf: "Dat ben ik." En daardoor wordt de liefde nu volledig tot uiting gebracht in Uzelf. Want al wat ge schiept aan licht en schaduw zijt ge zelf. Ge hebt de schaduw lief, omdat ze deel van U is, zoals ge ook het licht lief hebt, omdat het deel van U is.

In dit deelgenootschap wordt het spel der waan tot iets anders. Het wordt een werkelijkheid, een uitdrukking, niet van Uw wezen naar van Uw liefde voor al wat leven, wat zijn, wat bestaan inhoudt. Zo is het scheppende spel de realisatie van de grote liefde, die de eindtrap is. De eindtrap van ieder, die de bewustwording nastreeft.

Ik weet niet, vrienden, of U hierover nog iets wilt vragen maar uit Uw stilte meen ik te mogen concluderen, dat mij wordt toegestaan een volgende spreker het woord te geven. Ik dank U voor Uw aandacht en geef het woord over aan een volgende spreker. Goeden avond.

-----ooo-----

Goeden avond, vrienden.

Ik neem eigenlijk de plaats in van een andere spreker vanavond en daarom zou ik van mijn kant dus niet direct een technische verhandeling maar liever een soort beschrijving willen geven, een lering in beschrijvende vorm, als U het wilt.

Er is in het leven zo buitengewoon veel, wat je eigenlijk niet begrijpt. En dat onbegrip veroorzaakt altijd weer strijd. Alle strijd betekent beperking van wijsheid. Gelijktijdig zou je kunnen zeggen, dat strijd een uiting van het noodlot is. En daarom zou ik U het volgende verhaal willen voorleggen.

Er wordt een mens geboren op aarde. Een vreemd en een bijzonder mens. Wat zijn naam is, weten we niet. Wel weten wij, dat - voor het eerst in de kille van het bestaan liggend, voor het eerst van alle beschutting ontdaan, zelfstandig - het kind met een afgrijselijke kreet het nieuwe leven begroette.

En ieder, die aanwezig was geweest bij de geboorte, sprak over de eigenaardige kentekenen, die het kind droeg. Want ziet, het lichaam drukt vaak reeds in de geboorte iets van het wezen uit.

De kleine oren waren op een wonderlijke wijze vastgegroeid, zodat de orellen en doorlopend geheel maakten met het hoofd. De kleine neus - nog niet eens gevormd - toonde al iets van een trotse steilheid en het voorhoofd was - zelfs voor een baby - hoog. Ieder verwachtte dan ook van deze mens een bijzondere uiting, een bijzonder leven. En altijd weer werden deze verwachtingen uitgesproken.

Men zeide: "Mijn kleine prins, je bent voor grote dingen voorbestemd. Leer, mijn prins. Speel, mijn prins." En het kind gaf als een prins zijn bevelen. En de ouderen? Zij gehoorzaamden, want zij verwachtten in het kind een wonder. Zo meende het kind, dat het meester was van de dingen. En het begon zijn orders te geven ook daar, waar zij niet gehoorzaamd werden. Het zei tot de bloemen: "Bloeï." Maar zij bloeiden niet. Het sprak tegen de wolken: "Ga heen, ik verlang de zon te zien." Maar de regen viel grof en zwaar. Het kind weende.

Toen het kind zeven jaar oud was, kwam de pest. De ouders stierven en de kleine prins stond alleen in 'n wereld, die niet gelooft in prinsen en in wonderen. En altijd, wanneer de kleine prins hongerig en vermoed zich een schuilhoek zocht, droomde hij. Droomde van een wereld, waarin hij regeerde, waarin de zon scheen op zijn woorden en de bloemen bloeiden. Waarin de mensen gelukkig waren, omdat het zijn wil was. Waarin zij, die hij haatte, ondergingen op afgrijzelijke wijze, omdat ze het gewaagd hadden hem te beledigen. / Hij leefde meer in zijn eigen wereld dan in de ruwe wereld, waarin hij zijn dagelijks brood moest zien te verdienen. / Zo werd de kleine prins een dromer.

De dagen gingen voort en niemand kon de kilte breken, die als een ijzeren grens rond de persoonlijkheid van de jongen lag. Niemand kon ooit een gevoel aan hem ontlokken, dat niet was een uiting van "ik". Niemand zag een glimlach op zijn gelaat, tenzij een glimlach van zelfverheerlijking. Niemand hoorde een woord met gevoel, tenzij een woord van zelfbeklag. En zo werd hij, die door de ouders een prins genoemd werd, uitgestoten uit de maatschappij.

Hij kwam bij de bloemen en weende en zeide: "Waarom bloeien jullie niet?" "Ben ik dan geen prins?" Een een wonder: waar de tranen de aarde beroerden, bloeiden de bloemen. De rozen omgaven hem met duizenden geuren, de vogels zongen hun lied en de wolken vluchtten weg en lieten de weldoende stralen der zon neerdalen op de wenende mens. Toen vroeg hij zich af: "Ben ik dan toch meester van al deze dingen?" Hij ging een stad in en nam zich het eten, want dit was zijn wens. Men sloeg hem en benam hem zijn vrijheid. Hij vluchtte terug in de droom. Omdat hij wilde nemen, werd hem niets gegeven.

Eens zag hij een dier. Een klein eenvoudig dier. Een dwerghert. Een dwerghert, gevangen in een wrede strik. Bewogen door medelijden hergaf hij het dier zijn vrijheid en toen ging hij verder en droomde van zichzelf, dat hij een vorst was, groot en machtig.. Bijna was hij zelf in een valkuil terecht gekomen, maar het kleine dwerghert waarschuwde hem. Het liep voor zijn voeten en wekte hem uit zijn droom tot de barre werkelijkheid.

Telkenmale wanneer hij droomde, tot in de dorpen en in de steden toe, was daar het dwerghert. Het volgde. En toen zeiden de mensen: "Ziet, deze vreemde mens heeft toch van de goden een gave ontvangen." En zij wisten niet, hoe groot die gave was. Want nu hij niet meer dromen kon en de werkelijkheid moest zien, was de kleine prins ongelukkig, was de jonge mens voortdurend in diep leed, en in voortdurende zelfstrijd. Maar hij kon niet vluchten in de droom. Het was alsof het hert zijn gedachten kon lezen. Wanneer een flits van verlangen en begeeren de wereld omtoverde, was daar de bruine schim, was daar een vochtige snuit en vier fijne, smalle beentjes en de droom was voorbij. En zo leerde de jonge man de werkelijkheid kennen. De werkelijkheid kennen tegen wil en dank, omdat hij niet meer dromen kon. En hij vervloekte het hert, maar doden kon hij het niet, omdat hij het eens het leven gered had.

Nu hij de wereld leerde zien was het net, of de kille grens van koude zelfzucht smolt. En soms kwam er iets van warmte, iets van meevoelen. Soms kwam er een glimlach, die niet geboren werd uit tevredenheid met het ik, maar uit een begrijpen van anderen.

Twee maal een en twintig jaren gingen voorbij. De kleine prins was oud geworden. Grijs waren zijn haren, moe zijn voeten. Het hert volgde hem al lang niet meer, maar de dieren des velds schuwden hem niet. Zelfs de vorstelijke cobra groette hem statig nijgend, maar viel niet aan.

Toen gaande naar de bergen met de weedom en het leed, dat in hem lag - zag hij voor het eerst de wereld. De wereld, niet in een ontvluchting, maar als een vlucht naar een andere, grotere werkelijkheid. Met zijn geest a.h.w. aan zijn lichaam onttoegen zag hij over het land. In vrede en begrip zag hij de wereld onder zich liggen. Hij wist, dat het goed was zo te zijn, vervuld van vreugde, van kracht; niet zijnde de vorst, die regeert maar zijnde de waarnemer, die zich laat doordringen door al het gebeuren der wereld en zó alle wereld zijn eigen noemt.

Veertig dagen bleef de nu oud geworden mens op de berg. Voedsel noch drank bereerden zijn gehemelte. Toen wist hij, dat hij besluiten moest: terugkeren en verder lijden of bestaan in die grote vreugde. En hij keerde terug. Terugkerende vond hij voor het eerst zijn ware bestemming. Want hij zag door de ogen der mensen in hun harten. Hij zag door de wanden van paleizen en hutten, wat er binnen leefde. Hij zag de strijd der dieren in de wrede natuur en hij begreep, dat het niet anders kon zijn. Zo werd in hem de waarheid geboren. En vol werd zijn hart van licht, van liefde voor al het leven.

Hij keerde terug naar de plaats waar hij geboren was en wilde de waarheid verkondigen, die hij ontdekt had. "Gij", zo sprak hij luide op de dorpsplaats, "denkt te zijn, maar gij zijt niet. Want in U is een leegte. Hol zijn Uw gedachten, zonder betekenis Uw woorden, Uw daden zijn niets dan een schimmenspel, door hogere krachten opgevoerd voor het Volmaakte." Hij wilde nog zeggen: "En toch leeft in U een licht." Maar voor hij die woorden uitsprak, vielen de kogels. Kogels van de jagers. En terwijl hij ineen zeeg, stamelde hij nog: "In U is het licht." De vrouwen namen modder en stenen en wierpen ze op hem. De mannen schreeuwden en trokken hun mes naar wie hen beledigd had, en doodden hem.

Zijn ouders nu, levend in de hoge wereld, bij de lotusvijvers der eeuwigheid, zagen hem komen; hem, die op aarde niets betekend had voor de mensen en voor zichzelf slechts leed en bitterheid had gekend. En zij wilden wenen, omdat hij zó gekomen was. Maar ziet, heel het zonnige land der vreugde werd vervuld van éne stem, die hun zeide: "Ziet, deze heeft waarlijk het leven gewonnen." Toen de ouders naar hem toe wilden gaan om hem te kussen en hem beschermend welkom te heten, deinsden ze verblind terug. Lichtend en hoog schreed hij boven hen uit: een zon, die tot hem neeg en die zij niet konden aanschouwen. Zo groot, zo hoog was die mens geworden.

In de wereld der sterren was een zon geboren; een zon, die planeten regeert en zegt: "Dat hier een wereld ontstaat en daar een wereld verga." Want een mens wordt geboren met een eeuwige bestemming. Met een kracht in zich, groot als die der scheppers. Maar indien hij niet eerst leert de Schepper te aanvaarden, te kennen en toch de mensheid te kiezen ommetwille van die Schepper, zal hij nooit worden tot een licht, dat staat aan de hemel, dat scheidt en leven geeft, dat bewustzijn geeft en de vreugde van een eeuwig leven.

Dat was het verhaal. De moraal kunt U zelf wel vinden. Maar ik zal haar toch in een paar regels kort voor U schetsen:

Iedere mens is als deze, van wie ik spreek. In zich droomt hij van een wereld, waarin hij regeert. Hij weent en verzet zich tegen de wereld, omdat zij niet gehoorzaamt aan zijn stem. Dan gaat die mens uiteindelijk de eenzaamheid in. Sommigen vroeg, anderen laat. Niemand kan daaraan ontkomen. Zelfs Hij, die men Jezus van Nazareth noemt, ging veertig dagen in de woestijn. En ook voor Hem lag de bekoring open, de bevrijding van de wereld, de vrede en het beschouwen der dingen. Maar een mens verliest zijn mensheid en geestelijk erfdeel, wanneer hij niet terugkeert. Het is niet onze taak om boven de mensheid uit te groeien. Het is onze taak de mensheid te aanvaarden en haar te geven wat wij haar geven kunnen, opdat zij zich bewust worde van de werkelijkheid, die in haar leeft.

Ik hoop, dat U met dit verhaal genoeg wilt nemen. Het is een gelijkenis, die U misschien heel veel zeggen kan voor Uw eigen wezen. Het is misschien

ook een belofte, die U troosten kan, wanneer ge in Uw lijden soms meent Uw wereld te moeten verlaten en U terug te trekken in een wereld van fantasie. Maar of ge U terugtrekt of niet, eens zult ge de werkelijkheid moeten erkennen. In het erkennen van die werkelijkheid zult ge moeten opgaan tot een eenzaam bestaan om van daaruit te komen tot een realisatie van de schepping en Uw eigen taak daarin.

Vrienden, ik geef het medium vrij. Na de pauze kunt U met een andere spreker verder gaan. Goeden avond.

-----000-----

Goeden avond, vrienden.

Dan komt nu eigenlijk de grote vraag: Waar gaan wij op het ogenblik over spreken? Hebt U een voorstel? Moet ik nu zeggen: Ik ben overdonderd door Uw zwijgen of door het vertrouwen, dat in mij gesteld wordt? Goed, laten we de vleidendste kant maar nemen; de meeste mensen doen dat, dan hebben ze minder reden zich klein te voelen temidden van hun medemensen. Overigens, mijn naam werd onmiddellijk ijdelijk gebruikt, dus ik zou zeggen, laten we maar vertrekken.

Ja, dan moet ik over esoterie spreken. En dat vind ik aan één kant erg moeilijk. Want esoterie is innerlijke wetenschap en per slot van rekening kun je die niet in woorden uitdrukken, tenzij je ze exoterisch maakt. Maar dan is het geen esoterie meer. Je zou dus kunnen zeggen: Een poging om esoterie te verklaren is eigenlijk het binnenste-buiten draaien van de betekenis der woorden in de hoop, dat de mens het innerlijk gevoel krijgt, dat hem zijn uiterlijke omstandigheden juist verklaart. En laat ik nu eens een keer proberen om de esoterie van mijn kant te zien. Dan hoef je geen angststuipten te krijgen of zo iets; ik kan er óók over praten.

De binnenkant van de dingen is eigenlijk - hoe moet ik het zeggen - heden en verleden in één capsule, gestempeld met het nummer, dat de verwachting der toekomst daaraan geeft. Wat je van binnen hebt, daarvan kun je niet bepalen wat er vandaag is en ook niet wat morgen. Want wat er eenmaal in je ligt, dat blijft bestaan. Nu zijn er heel veel theoretici, die uitgaan van het standpunt, dat de cosmos alles bewaart; dus dat elke daad, elke gedachte, alles wat je ooit gezien hebt of zien zult, vastligt en bewaard blijft in het cosmisch denken. Ik kan daar persoonlijk niet zo erg in meegaan, want ik heb de dingen op een persoonlijke manier gezien - van mij uit - en ik behoud in mij deze persoonlijke herinneringen. Ik zou dus eigenlijk willen zeggen: Wat in ons leeft is niets anders dan het totaal van al, wat we ooit hebben meegemaakt. En dan niet alleen in één leven, maar in alle levens, in alle bestaansvormen en in alle toestanden.

Als je dat zo bekijkt, voel je eigenlijk voor jezelf, dat wat je van binnen bent niet helemaal klopt met wat je van buiten bent. Er is een voortdurende spanning tussen de - laten we het deftig zeggen - exoterische beleving en de esoterische bestreving, die in je gelegd is. Ik heb dat persoonlijk heel sterk ervaren, en ben daaruit eigenlijk tot de volgende conclusie gekomen:

Je leven - zoals je dat bent, wanneer je op aarde leeft of ergens in een sfeer - is slechts een zeer kleine gedeeltelijke weergave van de werkelijke inhoud van je wezen. Ik geloof, dat we het daarmee eens zijn. Trouwens, het is ook niets nieuws, het is oud nieuws. Maar het is oud nieuws, dat altijd nieuw blijft, omdat je voortdurend weer tot die ontdekking komt. Wanneer nu mijn beleving maar de weergave is van een klein deel van mijn persoonlijkheid, dan staat een ander deel van mijn persoonlijkheid op non-actief; het is uitgeschakeld. Maar kan dit deel van mijn persoonlijkheid voortdurend uitgeschakeld blijven? Volgens mij niet, want het bewustzijn kan nooit nauwkeurig begrensd blijven binnen dezelfde tijd. Zoals je de wereld ziet als een jonge kerel van 20 of als een nog niet zo oude heer van 65, dat is toch wel een redelijk verschil.

Dat verschil kan nooit liggen in de verandering van de wereld. Je denkt het wel, maar het is niet zo. Het is een verandering van je eigen beschouwen van de wereld. Je bent zelf in die wereld ook een ander geworden. Met het ouder worden is dus je opvatting en wereldbeleving veranderd, terwijl je persoonlijkheid wel gelijk is gebleven, maar een ander deel van je persoonlijkheid is ingeschakeld. Geen commentaar?

Goed. Dan concludeer ik, dat elke verandering in de wereld in feite berust op een verandering in je persoonlijkheid. Geen mens, die zijn stem daartegen verheft ?

x Als mijn persoonlijkheid verandert, dan verandert alle persoonlijkheid.

- Voor mij.

x Dus is mijn buitenwereld veranderd.

- Mijn visie op de wereld buiten mij verandert.

x Dus ben ik het uiteindelijk zelf.

- Ja.

x U zei, dat de persoonlijkheid niet verandert, maar een ander deel der persoonlijkheid wordt ingeschakeld. En even later zegt U: mijn persoonlijkheid verandert.

- U hebt gelijk. Mijn persoonlijkheid verandert dus vanuit stoffelijk standpunt, terwijl ze vanuit cosmisch standpunt ^{zou} zelve gelijkblijft, doch slechts een ander deel daarvan actief wordt. Bent U het met mij eens ? Nu is echter voor mij de tweede vraag, die ik ga stellen: Is altijd maar één deel van mijn persoonlijkheid actief ? En ik meen op grond van mijn eigen ervaringen en belevingen - zowel van vroeger als van de laatste tijd - dit te mogen ontkennen. Integendeel, meerdere delen van onze persoonlijkheid kunnen gelijktijdig actief zijn, waarbij één van hen kan optreden in de wereld, waarin wij leven. Dan wordt het niet direct-uitdrukbaar deel van de persoonlijkheid, dat toch geactiveerd is, tot een tweede persoonlijkheid - volgens menselijk standpunt, laat ik dat erbij zeggen - die dus achter onze eerste persoonlijkheid, onze geuite persoonlijkheid schuilt. Ook accoord ?

Dan volgt hieruit, dat ik altijd en te allentijde mijzelf kan zijn, ook wanneer ik handel in affect (Dus onder emotionele spanning zullen we maar zeggen; in een toestand, waarvan de dokter gaat vertellen, dat je niet toerekenbaar bent.)

Ik ben dus steeds mijzelve in elke handeling, onder elke omstandigheid. Ik mag dus nooit proberen om een deel van de verantwoording voor wat ik ben en wat ik doe af te schuiven op anderen. Want ik kan deze dingen alleen doen en ik kan ze alleen zijn, doordat mijn persoonlijkheid zelf deze waarden in zich draagt.

Nu gaan we verder. Er moet een begin zijn van mijn persoonlijkheid. Want ik ben niet eeuwig, ik ben niet onbegrensd. Ik kan deze aanvang natuurlijk zoeken in de chaos of iets dergelijks, maar dat is een uiterlijke waarneming. Dat is dus een bepaling van iets uiterlijks, wat op mij indruk heeft gemaakt. Voordat die indruk kon bestaan, moest ik er reeds zijn, anders had ik die indruk niet in mij kunnen opnemen. Ook logisch.

Conclusie: Ik bestond reeds voor ik bewust was. Maar ik kan niet reageren op iets, wat alleen buiten mij bestaat, want het moet in mijn persoonlijkheid een zekere waarnemings- een ervaringsmogelijkheid vinden. Resultaat van deze redenering: Alles wat ik geweest ben of ooit zal zijn, was ik in den beginne.

Maar wanneer ik nu zo mijn eigen geschiedenis naga, zoals ik mij die herinner met al haar verschillende verschijnselen - mijn herbergiers-periode, mijn priesterlijke periode en mijn, laten we zeggen, in "vloeiende lijnen" uitgedrukte persoonlijkheid van de laatste tijd - die alle bij elkaar kan ik steeds terugvoeren. En ik kan mij niet voorstellen, dat in dat eerste bewustzijn, die eerste bewustwording, de eerste keer, dat ik wist: ik ben - het punt dat ik terug kan vinden - dat daarin al deze dingen reeds volledig uitgewerkt aanwezig waren. Daarom is mijn opinie deze - en als U het niet met mij eens bent moogt U het zeggen - : Het begin van de geest en van het zijn is te zien als een soort zaad. Dus iets, dat zich de potentie voor de totale vorm hernieuwd in zich draagt, maar dat op zichzelf onaanzienlijk is en niet het totaal der eigenschappen reeds ontplooid toont. Accoord ? Goed.

Dan is dus elke bewustwording een ontplooiing van mijn wezen. Daaruit volgt voor mij, dat ik nooit weer kan worden wat ik in de beginne was, nietwaar ? Je kunt niet de hele zaak weer in elkaar gaan persen. Als je een plant in elkaar perst, krijg je misschien vruchtensap en pulp, maar je krijgt geen zaad terug. Dat is ook zo met een mens en een menselijk bewustzijn.

Het menselijk bewustzijn ontplooit zich aan de hand van in het ik gelegen grondeigenschappen, die echter in hun uiting en vorming beïnvloed worden door de reactie van de buitenwereld en door de invloeden, die reactie wekken vanuit de buitenwereld. Ik ga nog een eindje verder: Dan is elk ogenblik van mijn leven in feite een totale uiting van mijn persoonlijkheid, ook wanneer slechts een deel van die persoonlijkheid bewust beleefd wordt en dus bewust reageert.

Kunnen wij het daarmee eens zijn? Ik ga weer verder. En dan zeg ik: Wanneer mijn totale persoonlijkheid aanwezig is, is het dwaasheid bepaalde delen van mijn wezen of persoonlijkheid te onderdrukken.

Toch blijkt, dat we dit - en ikzelf misschien wel in de eerste plaats - in ons leven steeds weer doen, zowel geestelijk als stoffelijk. Elke onderdrukking van een deel van ons wezen betekent gelijktijdig een vermindering van onze persoonlijkheid. Elke vermindering - en daarover kan ik ook uit ervaring meespreken - is een geboren worden van ongeluk, onvrede en leed. Iemand, die er iets tegen te zeggen heeft?

Toch kan ik niet het totaal van alle drang, die in mijn persoonlijkheid leeft, op de wereld uiten, zoals ik dat misschien zou willen doen. M.a.w. mijn uiting mag niet onbepaald zijn. Dat is n.l. niet mogelijk in verband met de vorm, waarin ik leef. Dan zal ik dus moeten trachten om de eigenschappen van mijn persoonlijkheid - mijn totale persoonlijkheid - zodanig op de voorgrond te doen komen, dat al wat in mijn wezen slechts enigszins beleefd kan worden, beleefd wordt binnen de perken van de uiterlijke wereld, waarin ik meen te vertoeven.

x Wilt U dat laatste nog eens herhalen?

- Ik wil het zelfs nog een beetje eenvoudiger formuleren.

Ik kan het totaal van mijn persoonlijkheid - voor zover het voor mij bewust en bekend is - uiten zonder één deel daarvan ook maar enigszins te onderdrukken, mits ik zorg, dat mijn gehele persoonlijkheid harmonisch blijft en niet strijdig wordt met de wereld, waarin ik meen te leven. En dan vallen we automatisch op het volgende punt van het probleem aan.

x Mag ik nog iets vragen? U zegt steeds met nadruk: "De wereld, waarin ik één te leven." Waarom: i k m e e n?

- Omdat ik niet leef in een werkelijkheid, maar in een wereld, die door mijn voorstellingsvermogen wordt bepaald. M.a.w. ik noem iets werkelijk, wat niet werkelijk is in de algemene en cosmische zin. U meent, dat U op deze wereld leeft. Dat méént U toch? Maar U leeft toch gelijktijdig op verschillende andere vlakken ook. Want - ik ga alleen de theorie maar na - hoeveel voertuigen heeft U niet: Etherisch, enz., enz. Hoeveel bewustzijnsnormen hebt U niet! Voor elk voertuig een aparte bewustzijnsmogelijkheid. Dus U leeft niet in de wereld, waarin U op het ogenblik meent te leven, maar in een reeks van werelden, ofschoon Uw belangstelling op het ogenblik op deze wereld geconcentreerd is. Wat naar U meent Uw leven is, is dus slechts een klein deeltje van het werkelijke leven, dat U leidt. Dan mag ik toch gerust zeggen, dat ik meen te leven in een bepaalde wereld.

x Bedoelt U het dagbewustzijn?

- Ja, dus het bewustzijn, waarmee U in een wereld Uzelf plaatst. Ik wil zelfs verder gaan. Stel nu eens, dat U leeft en leven kunt door bijzondere omstandigheden b.v. in twee werelden tegelijk, misschien drie; dan is dat nog niet het totaal van de werelden, waarin U werkelijk leeft. Dus ik kan nog steeds - ook voor zo iemand - zeggen: De wereld, waarin U meent te leven. Ik probeer het maar zo scherp mogelijk te formuleren. Dan ga ik dus verder redeneren. En dan zeg ik: Wanneer ik mijzelf aanpas aan de wereld, waarin ik meen te leven, en gelijktijdig tracht mijn persoonlijkheid zo volledig mogelijk te uiten, dan zal de reeks problemen, die er ontstaan - want die ontstaan altijd - niet meer een reeks zijn, die uit mijzelf geboren wordt, maar die voortkomt uit het verschil tussen mijn persoonlijkheid en mijn wereldvoorstelling.

x Anders zijn er geen problemen?

- Waren we maar zover! Wanneer die problemen ontstaan door het verschil tussen mijn persoonlijkheid en mijn wereldvoorstelling, dan kan mijn persoonlijkheid nooit volledig fout zijn. Wanneer ik die persoonlijkheid zo eerlijk mogelijk uit, kan die persoonlijkheid niet fout zijn. Dan moet de wereld, waarin ik meen te leven, fout zijn. Kunt U met die conclusie accoord gaan?

Het is n.l. een gedurfde conclusie. Want ik zeg nu niet, zoals heel veel mensen zeggen: "De mensheid deugt niet." Ik zeg: "De wereld, waarin de mens denkt te leven, deugt niet."

x Het is een gevolg van de gezamenlijke mensheid, dat die zo is.

- Van jezelf ! Niet van de mensheid, van jezelf.

x Niet alleen.

- Ja, wèl alleen. Dat is nu juist, waar ik probeer de nadruk op te leggen.

Het is mijn voorstelling van mensheid en wereld, waardoor er tussen de wereld en mij een conflict kan ontstaan.

x Dus je ziet het verkeerd, je voelt het verkeerd aan.

- Ja, U ziet alleen die ander vanuit Uzelf. Dus of die ander het nu anders ziet dan U, maakt voor U niets uit. U kunt hoogstens zeggen: "Het beekd, dat ik van die ander zie, schijnt het verkeerd te zien." Maar dan wordt het erg ingewikkeld.

Wanneer mijn voorstelling van de wereld dus aanleiding geeft tot conflicten, waar ik in mijn persoonlijkheid aanwezige factoren niet onderdruk maar slechts aanpas aan de wereld, zoals ik haar zie, dan blijft mij maar één ding over wil ik komen tot vrede: Ik moet mijn voorstelling van de wereld wijzigen.

Nu kan ik die voorstelling niet zo gemakkelijk wijzigen, omdat de wereld mij concreet en dus onveranderlijk lijkt. Ik zeg niet, dat het zo is, maar zo lijkt het. Hoe moet ik dan te werk gaan ? Ik moet in de wereld die elementen zoeken, die voor mij een bevestiging zijn: dus, die mij een aanvaarden van die wereld zonder strijd mogelijk maken. Ik moet gelijktijdig trachten om de met mijn persoonlijkheid strijdige factoren, die ik in die wereld nog erken, in belangrĳkheid te veranderen en op de duur te brengen in een totaal verhand met het aanvaardbare.

x Dus in harmonie komen met de omstandigheden, waarin je op dat moment verkeert.

- Vanuit mijn redenering is het omgekeerd. Dus ik breng de omstandigheden van mij uit in harmonie met mijn wezen en streven. Daarop komt het feitelijk neer. Ik kan mij voorstellen, dat iemand, die griepig is, zegt: "Ha, griep, je past niet in mijn wereldvoorstelling, weg er mee !" Toch moet dit geestelijk mogelijk zijn.

x Het is wel jammer, dat men dat met de A-griep niet heeft toegepast.

- Dan zal die A-griep ongetwijfeld daar bestaan, waar geen bewustzijn is om die A-griep te verwerpen. Het lijkt misschien erg spitsvondig, wat ik zeg, maar er zit inhoud in.

x Maar er zijn toch mensen, die dit absoluut toepassen ?

- Juist. En dan gaan we nog een stap verder. Wanneer ik dus door in mijzelf zekere waarden absoluut te verwerpen de weerstandkracht krijg om ze voor mij als niet-bestaand te reduceren, dan moet ik dat niet alleen met een ziekte kunnen doen, maar dan moet ik in staat zijn dit te doen met elk probleem, dat op mijn weg ligt. Ik zou dit echter nooit kunnen klaarspelen, als ik dus probeer om de wereld buiten mij te veranderen. Want die wereld komt uit mijn visie voort. Op het ogenblik, dat ik buiten mij de wereld verander, krijg ik niet een grotere harmonie tussen mijn wezen en mijn wereld, maar alleen een strijdpunt in mijzelf. Want ik bestrijd immers niet de werkelijke wereld, maar alleen factoren, die ik in die wereld erken en die ik er eerst heb ingelegd. Nog verder gaande moet ik dus beginnen om elk conflict en elk probleem, dat in mijn wereld voor mijzelf bestaat, in mijzelf op te lossen en zo uit de wereld van mijn wereld-erkenning te bannen. Hebt U in de gaten waar het praktisch bezwaar ligt ?

x Ik geloof, dat het niet zo eenvoudig is, als je met andere personen te maken hebt. Die moet je dus zichzelf laten ?

- T.a.v. die andere personen is het erg makkelijk. Je zoekt in die personen datgene, wat voor jou belangrijk is en het verdere laat je buiten beschouwing.

x Dus ermee in harmonie trachten te zijn, hoe dan ook.

- Hoe dan ook. Mits natuurlijk niet in strijd met je eigen persoonlijkheid.

Je moet eerlijk zijn tegenover jezelf. En je moet ook eerlijk jezelf blijven. Dus een absolute zelfbeperking ten koste van jezelf ommentwille van anderen is feitelijk foutief. Want wanneer ik een deel van mijn leven uitschakel om het beeld van een ander, dat ik zie, meer mogelijkheid te geven tot ontwikkeling,

dan schep ik valse condities en valse voorwaarden.

x Maar dan blijft toch het probleem tegenover die ander ?

- Neen. We kunnen het anders doen. In mijn persoonlijkheid liggen ongetwijfeld een hele reeks van bewustzijnsfactoren, die in overeenstemming zijn met hetgeen er in die ander leeft. Ik ga niet meer uit van de verschilpunten, maar van de punten van overeenkomst. En ik werk slechts met de punten van overeenkomst en zal zo nodig de verschillen verwerpen, n.l. daar, waar zij voor mijn persoonlijke beleving absoluut remmend zijn. Maar dat is toch niet het probleem, waar ik op doelde. Waar ik op doelde is dit: Deze theorie is in het algemeen gezond. Maar ze heeft één nadeel. Wij hebben in het leven - vooral stoffelijk - niet te maken met één probleem, maar soms met duizend problemen; niet met één tegenstelling, maar met duizend tegenstellingen. Ik kan niet duizend tegenstellingen tegelijk opheffen. Daarvoor is mijn bewustzijn te beperkt. Ik kan dus niet beginnen met duizend problemen op te lossen, maar ik moet op deze wijze probleem na probleem afhandelen. Ook wanneer dan een ander probleem sterker op de voorgrond komt, toch eerst het eerste probleem helemaal oplossen.

En dan kom je nòg een eindje verder. Stel nu eens - het is maar een beeld - dat ik in staat ben drie problemen uit mijn leven, drie grote problemen, te elimineren door de overeenstemming met mijn eigen persoonlijkheid zo sterk met nadruk te zien en te beleven, dat ik de verschilwaarden kan bannen uit mijn bewustzijn. Niet in mijzelf opsluiten, zoals de meesten doen; neen, eenvoudig mij daarvan niet meer bewust willen zijn en dus ook niet meer zijn. Dan heb ik nog een hele reeks problemen over. Ik kan niet alle problemen tegelijk oplossen. En nu zijn er altijd een paar punten, die voor de mens het meest belangrijk zijn. Wie wil er een paar opnoemen ?

x Egoïsme.

- Vindt U dat het grote probleem van de mensheid ?

x Ik zie het alleen maar uit mezelf.

- Ja, egoïsme - zo gek als het klinkt - kan gezond zijn, zodra het niet (ad absurdum) wordt doorgevoerd. Een zekere mate van egoïsme is inhaerent aan het menselijk bestaan; m.a.w. aan al je belevings- en bewustwordingsmogelijkheden, zoals je ze op het ogenblik ziet en beleeft. Dus egoïsme is niet het grote probleem. Het grote probleem is slechts om de verhouding tussen mezelf en de wereld op een redelijke wijze te zien en niet anderen onnodig op te offeren door het naar buiten brengen van in mij levende waarden, die ik in mijzelf beter en juister beleven kan. Dat was dus voor het egoïsme. Maar er zijn andere punten, die voor een mens wel belangrijk zijn.

x Het gebrek aan respect voor andere persoonlijkheden.

- Het gebrek aan respect voor anderen is ook in zekere mate inhaerent aan het menselijk wezen. Want wanneer je jezelf voor vol aanziet, zul je automatisch degenen, die je niet voor vol aanzien, ook niet voor vol aanzien. M.a.w. voor een gek is de hele wereld gek, behalve voor hemzelf. Voor een mens met een bepaalde, misschien eenzijdige beleving van zijn huidige wereld, zal ieder, die niet een soortgelijke beleving kent, niet vol zijn. Hij kan daar ook geen respect voor hebben. Want in feite heeft de mens alleen respect voor zichzelf; en het respect, dat hij voor anderen koestert, is over het algemeen het product van het herkennen van zichzelf in anderen. Ik hoop, dat het geen harde waarheid is.

Maar goed, het probleem is dus niet het gebrek aan respect voor anderen. Het is eerder een overmaat van zoeken naar redenen, naar redenen tot respect. Je zoekt naar een reden om een ander te respecteren. En waarom ? Omdat de doorsnee-mens zichzelf in de wereld buiten zich bevestigd wil zien, onafhankelijk van zijn eigen streven en leven. Als U iemand bekeert is dat een pluim op Uw hoed. Maar als iemand - volgens Uw wereldvoorstelling belangrijk b.v. door een accademische graad of door een hoog-geestelijke ontwikkeling - Uw mening bevestigt, onafhankelijk van Uzelf, dan bent U in die mening nog eens te meer gesterkt en gestijfd. Het is mogelijk, dat je anderen bekeert en die lering zelf verlaat. Maar wanneer je je leringen door anderen, aan wie je je vastklampt, bevestigd ziet, blijf je er steeds aan hangen. Toch logisch ?

Dan kunnen we het zo zeggen: Het grootste probleem van de mens is zijn drang tot voortdurende afhankelijkheid van anderen. Commentaar ?

Wij mogen niet afhankelijk zijn van anderen. Wij zijn allen volledig onafhankelijk, waar ons bewustzijn, ons leven en ons denken nooit en te nimmer door een ander geregeld en geredigeerd kan worden. Wij kunnen slechts onszelven beperken, omdat wij menen, dat een ander beter is. Maar daarmee verdrijven wij een deel van ons eigen wezen, van onze eigen persoonlijkheid en doen wij ons eigen leven en werken tekort.

De drang tot onafhankelijkheid, die sommigen menen te erkennen, is in feite vaak een verzet tegen factoren, waarvan zij zich afhankelijk weten. Het is dwaasheid om op een dergelijke wijze z.g. onafhankelijk te zijn. Dat leidt alleen maar tot allerhand ellende en onheil. Want het verzet tegen deze afhankelijkheid betekent een ontkennen van een wereld, die je voor jezelf toch als realiteit aanvaardt. Wij moeten dus afhankelijkheid niet meer zien als een gebonden zijn aan andere personen, maar als een relatie - tijdelijk of blijvend - tussen ons en anderen, die slechts in de geest van onze totale persoonlijkheid - zonder enige onderdrukking van een deel daarvan - moet worden beleefd als een wederkerig contact, waarbij in ons geen enkele verplichting bestaat dan onszelf te zijn. Dat is ook weer een stevige kluiif, hoor !

x Kan het ook niet zo zijn, dat je jezelf in anderen herkent ?

- Ja. Maar dat is geen afhankelijkheid.

x Maar dat je daardoor harmonisch samen kunt gaan ?

- Dat is iets anders. Er is dan geen sprake van afhankelijkheid. Dan is er alleen sprake van zelfbevestiging.

x Gelijkwaardigheid.

- Juist. U noemt het een gelijkwaardigheid vanuit Uw standpunt, maar in feite bevestigt U door het erkennen van Uzelf in anderen Uw eigen wezen in het contact met anderen. De afhankelijkheidsrelatie ontstaat door het ontkennen van het leven. Kunt U dat vatten ?

x U bedoelt het stofleven ?

- Stof en geest. De afhankelijkheid kan ook geestelijk bestaan. U zult zeggen: Is dit nog esoterie ? Ja. Er zit heus esoterie aan vast. Nu moet U eens goed luisteren, want ik ben nu zo'n beetje aan het punt gekomen, waar het om ging.

Niemand is van een ander afhankelijk, wanneer hij de moed heeft zichzelf te zijn. Aan dit jezelf-zijn zijn geen consequenties verbonden, dan alleen jezelf te moeten zijn, ook al vind je dat onaangenaam. Kunt U dat volgen ?

Wanneer ik mijzelf ben, zo volledig als ik dat kan, dan blijft mij nog een ander deel als onbekend over. Er blijft altijd nog een deel van mijn wereld, dat niet gevuld is. Die wereld vul ik door het aanvaarden van een hogere kracht, die ik mij nentwege als geleidend, beschermend kan zien. Maar ik mag nooit deze kracht zien als het totaal van het Al, slechts als de aanvulling van mijn bewustzijn. Kunt U het nog verwerken ?

x Erkennen wij dat, wanneer wij in zo'n situatie zijn ?

- Wij kunnen het erkennen, maar doen dat meestal niet. We kunnen het wel. Kijk eens, daar volgt o.m. dit uit: Wanneer ik God bid mij iets te geven, dan spoor ik in feite het door mij niet-bewust-beleefde deel van mijn persoonlijkheid aan om met het totaal van haar krachten met het bewuste deel van mijn persoonlijkheid samen te werken ter bereiking van hetgeen, waarom ik bid. Kunt U het volgen ?

Wanneer ik naar leiding zoek, dan zoek ik in feite niet naar een leiding, maar ik zoek alleen naar een vollediger uiting van mijn persoonlijkheid, waarbij de niet-bewuste delen van mijn persoonlijkheid de functie van de onbekende leider grotendeels op zich nemen. Zelfs wanneer ik te maken krijg met geleide-geesten, engelbewaarders, lichtende krachten e.d., zullen dezen slechts in zoverre als leider optreden, dat zij voor ons de verpersoonlijking worden van het niet-bewuste deel van onze persoonlijkheid en als zodanig ons helpen om meer te leven als datgene, wat we werkelijk zijn; en zo te bereiken wat wij met onze volledige persoonlijkheid wel, met onze vermeende persoonlijkheid niet kunnen bereiken.

x (Vraag door bandwisseling niet opgenomen.)

- Ja, dat is natuurlijk. Kijk eens, wanneer U een kind vertelt dat twee en twee vier is en het heeft niet geleerd om op te tellen, dan is vier een absoluut fictief iets. Maar op het ogenblik, dat het geleerd heeft, dat 2 x 2

zuurtjes vier zuurtjes zijn, dus vier maal zoveel snoep als één zuurtje, dan zal het kind automatisch die kennis kunnen toepassen op al het andere. De basis van onze aanvaarding is de ervaring. Wanneer je dit dus allemaal hoort, zeg je dan : "Dit moet ik aannemen ?" Neen. Je moet het niet aannemen. Je moet het proberen. Als je het probeert, ontdek je, dat hetgeen je hier gezegd wordt en wat je tot nog toe hebt aangenomen, voor jezelf een andere en nieuwe betekenis krijgt. En in deze nieuwe betekenis is het niet meer de uitdrukking van mijn beleving en mijn mening, maar wordt het de uitdrukking van Uw beleving en Uw mening vanuit Uw persoonlijkheid en belichtende Uw werkelijkheid.

Nu heb ik ondertussen dus de conclusie bereikt, dat elke mens, elk wezen, dat enig bewustzijn kent, slechts in zoverre door andere wezens bereikt en geholpen kan worden, als het zelve - bewust of onbewust - reeds gevorderd is.

x Dan wordt het pas innerlijk waarheid.

- Juist. M.a.w. zolang je niet weet, dat goud waarde heeft, betekent een goudstuk niets voor je. Maar heb je geleerd, wat je met goud kunt doen, dan wordt het goud soms heel erg belangrijk voor je. Zo is het met geestelijk licht, geestelijke wijsheid, enz. Je kunt er heel veel van bezitten en rond je krijgen, zonder dat je de waarde ervan beseft. Omdat je die waarde niet beseft, meen je afhankelijk te zijn van factoren buiten je, terwijl in feite het vermogen om jezelf te zijn volledig in je ligt en datgene, wat je dus buiten je zoekt, in jezelf reeds werkelijk is. Is 't niet te verwarrend ?

x Dan kunt je er pas werkelijk geheel mee werken.

- Juist. Dus vervolgen wij de conclusie met de stelling, dat elke afhankelijkheid, die wij ervaren t.o.v. de buitenwereld, door ons ontleed moet worden, dat deze afhankelijkheid in feite een onbewustzijn, een onvermogen in onszelf betekent. Hebben wij dit geaccepteerd, dan zullen wij begrijpen, dat wij in feite slechts van onszelven afhankelijk zijn. Kunt U dat begrijpen ? Niet van God, maar van onszelven. Want wij zijn van onszelf afhankelijk om de doodeenvoudige reden, dat naarmate wij intenser ons eigen wezen durven beleven in de totaliteit van uitdrukking, zoals die door de loop der ontwikkeling in ons is gegroeid (dus de plant, die uit ons zaadje is geworden) wij meer onszelf zullen zijn, minder conflicten met de buitenwereld zullen kennen en meer in staat zullen zijn onze eigen weg te volgen.

x Is daar niet veel moed voor nodig ?

- Wat is eigenlijk moed ? Wat de wereld moed noemt, is het onbegrip voor het gevaar. Wat men verder wel eens moed gelieft te noemen, is een vaststelling van eigen onvermogen; dus dat doen, wat meent niet te kunnen volbrengen. Dan noemt men verder ook wel moed, wanneer je iets volbrengt, wat je meent te kunnen volbrengen, maar wat anderen voor jou onmogelijk achten. Maar dat is geen moed meer. We hebben nu dus drie definities gegeven. Neen, moed is hier niet voor nodig. Je hebt absoluut geen moed nodig, en zelfs niet, wat men over het algemeen wilskracht noemt. Je hebt alleen een volledig logisch en reëel functioneren van je persoonlijkheid nodig.

x Dus een bewustzijn ervan.

- Bewustzijn, accoord. Ik probeer een lesje te geven, dat ikzelf net gehad heb. Ik zeg dit maar als troost, zodat jullie niet denken, dat jullie misschien de enigen zijn, die ermee worstelen. Ik ben er zelf nog niet eens mee uitgeworsteld, maar heb zo langzamerhand ervaren, dat het toch wel waar is. Wij moeten onszelf durven en kunnen zijn. Alle beperking, die we onszelf opleggen, voortvloeiend uit andere dan persoonlijke gronden, is in feite dwaasheid. Wij moeten onszelf zoeken en erkennen in de wereld. Hoe meer wij onszelf of delen van onszelf bevestigd zien, hoe meer wij de mogelijkheid vinden onszelf te uiten. Hoe zuiverder de uiting van onze persoonlijkheid in de wereld is, hoe minder conflicten wij zullen kennen, omdat de uiterlijke conflictwaarden dan niet meer

tot we ons bewust worden,

innerlijk als conflict beleefd worden, maar logisch worden verwerkt binnen de harmonische ontwikkeling van persoonlijkheid.

x Maar je moet je eerst van die kracht bewust worden.

- Ja, logisch. Maar je moet je eerst van jezelf bewust worden.

x Je moet jezelf beheersen.

- Beheersing? Beheersing is het gevolg van de ontwikkeling, niet het begin. Laten we ^{het} eens heel simpel nemen: Wanneer je vroeger bij een bakker in dienst kwam, dan mocht je uit de zaak eten wat je wilde. Dus de persoonlijkheid was ongeremd in dat opzicht. Wat was het resultaat? Dat je een paar dagen kotsmisselijk was en dat je daarna ten hoogste met mate van de producten van je meester genoot. Zo is het in het leven ook. Datgene, wat de mens niet beleven kan of durft beleven, blijft hem opsederen; het kan op de duur zijn hele persoonlijkheid vervormen of misvormen. Maar wat de mens kan beleven is alleen door de aanvaarding van de mogelijkheid reeds minder begerenswaard. Het is dus niet meer zo'n intense, eenzijdige drang en laat dus meer mogelijkheid over voor een ontwikkeling in de totale richting van de persoonlijkheid. M.a.w. uit de moed jezelf te zijn wordt de beheersing van het ik in zijn uiting geboren.

x Daar hebben we dan weer het woordje moed.

- Ja, het is geen moed. Per slot van rekening, waarde vrind, als die bakkersknecht zichzelf 5 maal misselijk heeft gegeten en hij zegt de zesde keer: "Ik doe het matig", is dat moed? (x Neen.) Neen, het is verstand. De ervaring is soms noodzakelijk. In ieder geval is het noodzakelijk, dat wij de mogelijkheid tot ervaring erkennen. Als we die mogelijkheid niet erkennen, blijft juist door de verbodsgedachte - dus de onbereikbaarheid - het bepaalde beeld, de bepaalde begeerte ons bij als ideaal, dat voortdurend onze aandacht gevangen houdt en ons afleidt van de werkelijke beleving, zoals die mogelijk is.

x Dus het uiten van een verkeerde drang is beter dan het onderdrukken?

- Ja. Wanneer je er niet omheen kunt is het beter hem te uiten dan te onderdrukken. Want wanneer U die verkeerde drang geuit heeft, krijgt U automatisch de terugslag, waardoor U de volgende keer zich al minder zult uiten.

x Vraag onverstaanbaar.

- Juist. Dan is die verkeerde drang niet iets, dat je voortdurend beheerst. Maar als U die verkeerde drang zeer sterk in U draagt en U blijft die onderdrukken, wat gebeurt er dan? Hetzelfde als met de luchtballon, waar je steeds een beetje bijblaast en nooit wat uitlaat. Dan klappt de zaak. Dan komt dat verkeerde hetzij op stoffelijk of geestelijk gebied toch tot uiting, want het moet geuit worden, wil de persoonlijkheid zich harmonisch kunnen ontwikkelen. De bewustwording laat het uitschakelen alleen met de gedachte "dit is verkeerd" niet toe. Maar op het ogenblik dat U tegen Uzelf zegt: "Nu ja, ik kan het wel eens doen; dan kan ik wel eens een keer een uitbarsting hebben", dan is daarmee de onmiddellijke prikkeling tot verwerkelijking al veel verzwakt. Want doordat U aanvaardt, dat het mogelijk is, zult U minder intens de verwerkelijking nastreven.

x Maar is deze theorie maatschappelijk niet heel gevaarlijk?

- Wij nemen aan, dat we hier te maken hebben met mensen, die niet in het wilde weg moord en doodslag gaan plegen. Maar principiëel is dit niet gevaarlijk. Ik zal U vertellen waarom niet. Wanneer je op deze wijze leeft, zul je waarschijnlijk sommige dingen doen, die door de gemeenschap als zodanig niet geheel aanvaard worden. Maar een gezonde drang tot zelfbehoud zal de persoonlijkheidsuitdrukking meestal beperken binnen de grenzen, die voor de maatschappij toch nog toelaatbaar zijn - zij het al niet geheel acceptabel. Kunt U dat volgen? Dus in de noodzaak in je wereld te leven, zit hier al de rem, die noodzakelijk is om binnen de perken van die wereld te blijven. Dat is logisch. Of niet?

x Op dit ene punt kun je je dus niet uitleven. En ook niet met het oog op karma. Wat wij dan geleerd hebben als karma maken, wat dan niet zo prettig is.

- Wat is karma?

x Het onvermijdelijk gevolg van een bepaalde daad.

- Dat dacht U? Karma is het bewustzijn, dat je in je draagt en dat daardoor een bepaalde verwerkelijking in komende levens afdwingt. Het is niet de daad op zichzelf. Het is het bewustzijn van die daad, dat tot compensatie dwingt. Dat is het verschil.

- x Dus je karma kan door jezelf beperkt worden op een bepaald moment. ?
- Het kan aanvaard worden, het kan beperkt worden, het kan zelfs totaal veranderd worden. Bent U thuis in de Hindoe-leer ? Bent U thuis in het Boeddhisme? Dan moet U eens kijken: wat is de grondstelling van alle leringen daar ? De mogelijkheid om aan het karma te ontkomen, niet waar ? Bestudeer het maar .
- x Zodat je het gevolg opheft ?
- Juist. Dat je voor jezelf ontkomen kunt aan de gevolgen, mits je eigen instelling zodanig is, dat het gevolg niet meer verwerkelijkt moet worden in het kader van je totale bewustzijn en bewustwording.
- x Dan is het dus voor jou opgeheven?
- Inderdaad. Dat is het gevolg ervan.
- x Dus het is het gevolg van een zekere mate van zelfkennis, een grote mate van zelfkennis.
- Laten we zeggen, dat we er het dichtst bij komen, wanneer we zeggen, dat het karma van vorige levens wordt opgeheven op het ogenblik, dat het bewustzijn omtrent de persoonlijkheid aanwezig is - althans grotendeels - terwijl gelijktijdig een volledige uitdrukking van de huidige persoonlijkheid met al zijn ervaringen wordt nagestreefd op stoffelijk en geestelijk gebied. Op dat ogenblik schakel ik n.l. door mijn ervaring in mijn leven bewust te verwerken de gevolgen van vroegere daden uit. Immers in de bewustwording ligt het gevolg reeds besloten, waardoor mijn handelingen en daden niet meer mij onbewust bepaalde dingen doen ondergaan, maar mij bewust bepaalde waarden doen kiezen, die dan niet meer mijn noodlot, maar mijn vrije keuze zijn, waarbij deze keuze een verdere afbuiging van mijn leven in welke richting dan ook mogelijk maakt. Dus om terug te komen op de vraag: Karma is niet iets, dat je moet zien als een noodlot. Het is een persoonlijkheidsuiting, die in ons leven ervaringen - vaak onaangename ervaringen - oplegt als gevolg van een niet-bewustzijn omtrent ons wezen en een niet-zoeken naar de werkelijkheid van ons wezen.

Ik wilde ook nog dit zeggen, om nog even terug te komen op die afhankelijkheid: Iemand, die een voldoende bewustzijn heeft van zichzelf en zich realiseert, dat zijn totale wereldbeeld een kwestie is van zijn persoonlijke instelling tegenover de wereld, zal geen consequentie vrezen, omdat elke uiterlijke consequentie onmiddellijk haar innerlijke compensatie geeft. Als zodanig zal afhankelijkheid niet meer erkend worden als een eenzijdige relatie. Integendeel, men zal - onafhankelijk zijnde - door erkennen van eigen persoonlijkheid in anderen de relatie in veel juister, zuiverder daglicht stellen en daardoor beter voor de bewustwording van zowel het ik als waarschijnlijk van anderen. Over die eindconclusie zijn we het ook eens ? Dan heb ik U een paar aardige pillen te slikken gegeven. Geloof U mij: dit is praktische esoterie. Want wat is esoterie ? Het zoeken naar de hogere wijsheid, nietwaar ? Waar schuilt die hogere wijsheid ? Nooit buiten ons. Altijd in ons. Indien de hogere wijsheid in ons leeft, moet zij van de beginne af in ons aanwezig zijn geweest. God leeft in ons. Wij leven in God, maar God leeft in ons. Wij hebben in ons de hoogste kracht, waarop wij voortdurend een beroep kunnen doen. En ons hele leven dient eigenlijk te zijn een pogen om te ontkomen aan beperkingen van schijnbare wereldbelevingen en daarvoor te accepteren de realiteit van het Goddelijke in ons. Met die conclusie zal ik het voor vandaag maar laten.

Weet U, welke definitie ik van jullie zou moeten geven op het ogenblik ? Een groep, in weten wel geslagen maar niet verslagen. Het is geen compliment, hoor. Het is alleen maar de waarheid. Weten jullie, waarom jullie niet verslagen zijn ? Omdat elke dwaas het schrift des levens op zijn eigen wijze leest en schrijft. Zo gaat het ook met U. U luistert naar wat ik zeg, maar de wijze, waarop U het in de praktijk brengt, hangt van U af.

Ik kan het ook anders zeggen. Ik zou het ook zo kunnen definiëren: Een reeks van complexen, die hoopvol een oplossing tegemoet zien zonder daaraan te durven geloven. (Protest.) Zonder eraan te geloven, ja! M.a.w.:

x U slaat ons niet erg hoog aan.

- Ik sla U waarschijnlijk hoger aan dan U zelf doet, anders zou ik niet naar voren hebben gebracht, wat ik vanavond naar voren bracht. Het feit is dit:

De doorsnee-mens (en daar maakt U geen uitzondering op, een enkeling hier aanwezig misschien uitgezonderd) gelooft wel, dat het mogelijk zou zijn om zo te leven, maar gelooft voor zichzelf niet aan de mogelijkheid, dat hij of zij zo zou kunnen leven. Je gelooft het wel van een ander, maar voor jezelf betwijfel je het.

Ik zal maar besluiten met een kleine definitie van mijn werk van deze avond: Een rustige stemmingvolle vijver met een paar stenen zodanig verstoren, dat er in de zware deining misschien de mogelijkheid komt, dat de vijver misschien iets hoger en iets dieper wordt, dan ze tevoren geweest is.

Het woord is aan de laatste spreker, die de bijeenkomst voor U zal besluiten en dan hoop ik, dat ik mij deze avond waardig heb getoond. Goeden avond.

-----ooo-----

Goeden avond, vrienden.

Het Schone Woord in verkorte vorm.

R e g e n b o o g .

De regenboog is een verschijnsel, dat ontstaat door de breking van het licht. Het blijkt dan, dat in de weerkaatsing alle kleuren ontstaan, die we in het licht der zon zelve niet erkennen. De mens heeft zich de regenboog gedacht als teken van het verbond tussen God en mens, als brug tussen het stoffelijk bestaan naar 'm andere, goddelijker wereld. In feite zal men daar als volgt over kunnen spreken:

Regenboog.

Een kleurenbrug, die naar een einder streeft, waarin 't ons schijnt, dat 's levens licht en kleur uitbundig leven. Regenboog in werkelijkheid: ontleiding van het licht, dat ons het leven is. In feite dus gemis aan volle zonnekracht, gemis aan volle zonnepracht.

Toch noemen wij weerkaatsing schoon, omdat wij niet de kracht bezitten het ware reeds te zien en vaak de felheid nog befitten van 't wond're licht der zon. Toch is ze voor de regenboog haar oorzaak en haar bron.

Wanneer in 's levens wolken en leed het licht ons breekt, dan is het of de wereld een andere tale spreekt. Het is ons eigen wezen, dat nu de zon verstaat, waar anders onbegrip nog 't onberoerd en onverwerkt ons laat.

De regenboog is teken van ware zonnekracht. Voor al wat leeft in goddelijk licht. Symbool van alle pracht, die in ons wezen leven zal, is 't slechts tot God gericht.

Zoals de regenboog een weerkaatsing is, zo zijn de vreugden en ervaringen van het leven een weerkaatsing van een werkelijkheid, die we niet verdragen kunnen. Maar zoals de regenboog ons het teken is, dat de zon schijnt, dat in de wolken haar krachten werkzaam zijn, zo is het kennen van de vreugde en ook van het leed van het leven voor ons een teken, dat de goddelijke kracht werkzaam is temidden van onze beperktheid van stof en geest; en dan kunnen wij dromen van het ogenblik, dat de zon weer schijnt, dat het licht ons beroert en ons baadt in levende kracht.

Met deze overpeinzing, vrienden, zullen wij dan dit samenzijn besluiten en wensen wij U allen een goede en verder zegenrijke avond.

-----oooooooo-----